

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

N° 3.

Miercuri 18. Ianuarie

1861.

Protocolulu

adunarei nationale romane dein Transilvani'a, care s'a ținutu in 1./13. Ianuarie in Sibiiu 1861.

In urm'a literelor convocatorie ale ambiloru archipastori DD. arhiepiscopu metropolitu Alessan. dru St. Siulutiu si episcopulu Andreiu barone de Siaguna, s'au adunatu chiamatii si transmisii romaniloru dein tôte partile Transilvaniei spre a se consultá despre cauzele natiunei romane in momentele de facia.

Literele convocatorie se accludu aci un'a de dto Sibiiu 21. Decembre 1860 st. v., alt'a cu acelasi datu Nru. consistoriale 1100. —

La 11 óre inainte de amiadiedi dupa finitul S. Liturgie s'au adunatu cutotii in casele seminariali, deunde prein doue deputatiuni s'au chiamatu la adunare domnii archipastori romani. — Acestia au fostu primiti de catra adunare cu vivate entusiastice.

Arhiepiscopulu Alessandro Sterca Siulutiu dupa invocarea sp. santu a ținutu una cuventare asemenea si episcopulu Andreiu barone de Siaguna si cu acea s'a deschisu adunarea. —

Apoi s'a pasitu la constituirea interna a adunarei, aclamanduse ambii Domni archipastori romani de presiedenti ai adunarei, ér' de secretari sau alesu DD. Georgiu Baritiu, Elia Macelariu, c. r. consiliariu; Demetriu Moga, c. r. consiliariu, Ioane Puscariu, c. r. pretoriu, Dr. Iosifu Hodosiu, avocatulu, Dr. Ioane Ratiu, avocatulu.

Cu provocare la petitiunea deputatiunei romane, ce s'a asternutu Maiestatei Sale Imperatului ddo. Viena 10. Decembre 1860, in carea a cerutu congressu nationale pre bas'a esplicatiunei date de presiedentele metropolitulu A. Sterca Siulutiu, ca Ministrulu de

statu Smerling au datu prein dinsulu natiunei romane volia de a se poté aduná. —

In considerare mai incolo a dreptului de a se poté aduná ori ce natiune, in vertutea carui dreptu presiedentele Andreiu barone de Siaguna a dechiaratu in faci'a adunarei, ca ambii DD. archipastori au incunoscintiatu pre gubernatorele provincialu despre ținerea acestei adunari — adunarea legalmente s'a constituitu. —

Siedenti'a I.

1. Adunarea a votatu multiamita la ambii archipastori romani pentru ostenelele si pasii salutari ce au facutu in caus'a nationale romana.

2. Adunarea au dechiaratu ca discussiunea va fi libera. —

3. La propunerea presiedentului Alesandru Sterca Siulutiu sau cetitu doue petitiuni, una de dto. Sibiiu 7. Noembre 1860 subscrisa de ambii archipastori si de mai multi inteligenti romani, alt'a de dto. Viena 10. Decembre 1860 subscrisa de deputatiunea natiunei romane si substernuta Maiestatei Sale Imperatoriului. —

Ambe acestea petitiuni se accludu aci lunga acestu protocolu. —

La intrebarea presiedentului A. Sterca Siulutiu — deca adunarea primesce acestea doue petitiuni de ale sale proprii? adunarea cu unanimitate a dechiaratu ca le primesce cá si cum acelea ar fi rezultatulu dein sinulu unei representatiuni constituite dupa tôte formele de legi si primesce asupra solidaritatea in tôte lucrurile ambiloru archipastori romani, ce leau facutu si ce le voru face in interesulu natiunei romane; si ca le va da barbati permanenti lunga densii pana candu natiunea romana — si va castigá direptulu seu de natiune politica. —

4. După această declarație serbatorască în urm'a propunerii președintelui baron de Siaguna națiunea română reprezentată aici se declară și cu această ocazie de națiune politică și independentă față de celelalte națiuni.

5. Adunarea însoțită de cuvențele președintilor ca toți românii foră destinațiune de confesiune sunt frați de acela sange și ca asta destinațiune de confesiune nu-i mai pôte despărți pe unii de ceilalți în cauz'a naționale politice române — a pofșitu se se lieă la protocolul declarației: ca afurșitu va fi acela român — care va mai încercă a stricace asta legatură frățieșcă. —

6. S'a făcutu unu catalogu de toți membrii ce constituiesc această adunarea națională și se aclude junga acestu protocolu. —

7. Pentru simplificarea cursului dezbaterilor s'a denumit ună comisiune spre a prepară obiectele de discuție. — De membrii acestei comisiuni sau alesu D. D. Georgiu Baritiu, Iacobi Bologa, Georgiu de Domsia, Ioane Hania, protopopu, Demetriu Moldovanu, Mateu Popu Grideanu — Ioane Puscariu — Dr. Iosifu Hodosiu — Dr. Ioane Ratiu și Ioane Sipotariu. —

Cu acestea fiindu timpul la 4 ore după amiază s'ă închis decizându-se totu odată ca în diu'a următoră se va deschide la 10 ore înainte de amiază.

Sedinta II. dein 2/14. Ianuarie 1861.

Subtu președintele ordenariu.

Domnulu Georgiu Baritiu a asternutu la adunare operatul comisiunii adormite în sedinta de ieri și la supusu se-lu discute adunarea. —

I. Déca considerandu diplom'a dein 20. Octombrie 1860 precumu și prea înaltulu manuscris impăratesc dein 21. Decembrie 1860 către președintele provisoriu alu cancelariei aulice transilvane baronul Franciscu Kemény — s'a făcutu destulu prein măsurile luate de acest'a dreptelor pretențiuni respicace de națiunea română în petitiunea dein 10. Decembrie 1860? —

II. Déca nu s'a făcutu destulu, ce pasi ar' mai avé de a face națiunea română că sesi védia realizate pretențiunile respicace în punctele dein aceiași petitiune? —

III. După ce principii dorește națiunea română se se facă o lege electorală? —

După dezbateri și discuțiuni adunarea a conșis și a declarat la punctulu I. ca cu măsurile luate de baronulu Franciscu Kemény nece întrunu respectu nu s'a făcutu destulu pretenșunilor națiunei române, de ora ce la reorganizare nu sau observatu nece proporțiunea cerută de dreptate nece celea mai neaparat lipse ce resulta dein natur'a șierbitiului publicu nu s'a respectatu, pentruca:

a) În data la organizatiunea provisorie a cancelariei aulice transilvane s'a făcutu aceea anomalia, ca s'a denumit numai unu consiliariu român și numai unu singuru secretariu român, încatu căutandu la numerositatea preponderantă a poporului român și la număróșele lui interese atatu naționali catu și confesiionali, cari cauta a fi reprezentate și aparate, denumirea celor doi individi nece pe departe nu pôte multumi pe națiunea română.

b) Anomalia ce s'a făcutu cu denumirea de și numai transitorie a membrilor conferinței dela Belgradu e încă și mai batătoră la ochi, deoarece dein națiunea magiara care face 500,000 suflete s'au denumit 24 membrii, dein națiunea sasă, care abia face 175 mii suflete sau denumit 8 membrii, ér' dein națiunea română carea numera 1 milionu trei sute cincideci și patru mii cinci sute cincideci suflete sau denumit totu numai 8, di optu membri. —

Deci acestea anomalii adunarea le declară de gravame naționale și confesiionale și decide, că într'o reprezentațiune către Majestatea Sa se se astérna catu mai curundu spre a le propune la cea mai de aproape dieta transilvană între propușetiunile regesci, primo loco, că se se facă o legăle vindecare după starea și numărulu atatu naționalu catu și confesiunaliu alu poporului român, denuminduse pre viitoriu membrii numai la cancelari'a aulice transilvane, ci și la tóte deregatoriile în Transilvania, cu observarea strictă a numerosității poporului român, atatu în respectu naționalu, catu și în respectulu confesiunaliu. —

La punctulu II. adunarea declară, ca după ce în ori ce statu provéditu cu o constituțiune fundată pe principiele de statu modernu potestatea legislativă e împartită între monarhu și între corpulu legislativ — poporul român are se purcêda cu tóta constantia și perseveranță pe ambele cali legăle, și asiă se se facă catu mai curundu o reprezentațiune către Majestate, că la cea mai de aproape dieta transilvană se îndetoreze pe această prin o propușetiune

regésca a tractá numai despre receperea natiunei romane dein Transilvania, cá natiune politica in sistema statului transilvanu; prein urmare:

a) Diet'a cea mai de aprópe se decreteze si se enuncie cu tóta solemnitatea, stergerea si desfiintierea tuturoru aceloru articuli de legi aprobatali si compilatali, cum si a tuturoru articuliloru si clauseloru de lege cuprinse atatu in diplom'a leopoldina dein an. 1691 catu si articuliu dietali dein an. 1743 si celi din an. 1791 si in ori cari alti cati sau facutu si adusu vreodata in prejudeciulu si profanarea, nedreptatirea, rusinarea si nulificarea natiunei romane si a confesiunei sale relegióse.

b) Aceasi dieta se decreteze inarticularea natiunei romane, cá natiune politica si independenta facia cu celealalte natiuni. —

c) Articiu de lege adusi si decretati in acestu intielesu sei substérna Maiestatei Sale spre sanctiunare. —

d) In juramentulu constitutionalu destinatu a se depune de catra staturile si ordinele tiei sese puna si o clausula cuprindietoria de asigurarea drepturiloru natiunei romane, cá natiune politica si independenta de celelalte.

La puntulu III. Adunarea, in considerare ca acestu punctu e fórté momentosu si taia chiaru in viétia constitutiunale a Transilvaniei, a insarcinatu pre comisiunea denumita in siedenti'a de eri, imultienduo cu doi juristi practici DD. Alesandru Bohatielu si Alesandru Lazaru, cá se elaboreze unu proieptu de lege eleptorala. —

La propunerea D. Axente Severu adunarea decide, cá si in acestu respeptu se se faca representatiune la Maiestate in intielesulu cum s'a dechiaratu la puntulu I. —

D-lu Moldovanu Dumitru, supunenduse deliberarei adunarei cá se primésca postulu de oficiu la care e ehiamatu in calitate de secretariu la curtea aulica transilvana séu ba? adunarea a dechiaratu ca: priimire a posturiloru depinde dela conviptiunea individuale a respeptivulu, ei déca juramentulu care e de a se pune de unu romanu chiamatu la oficiu ar' fi in contra intereseloru natiunei romane, atuncia adunarea ar' dori, cá romanii se nu primésca posturi de diregatoria.

Cu acestea fiendu tempulu forte inaintatu si anume la 4 óre dupa amiediei, siedinti'a a incetatu defigunduse totuodata, ca in diu'a urmatória se va deschide la 10 óre inainte de amieadi. —

Sedenti'a III. dein 3./15. Ianuarie 1861.

Suptu presidiulu ordenariu.

Episcopulu barone de Siaguna deschide siedenti'a cu o cuventare, in carea arata necesitatea de a primi posturi de oficiu publicu. — Arata apoi aceea ce si adunarea a aprobatu, ca natiunea romana nu póte se mai primésca numirea cea vechia a comitatelor si scaunelor de comitate numai unguresci si de scaune numai sasesci si secuesci. —

La propunerea D-lui protopopu Popasu cá numirea scaunelor sasesci de sasesci, precum ca si celea dein statutele sasesci espresiuni dediositorie si derogatorie numelui si demnitatiei natiunei romane — inca suntu totu atatea gravamine, adunari'a dechiaru, ca acestea gravamine suntu in legatura cu celea dechiarate in siedentia de eri, asia se suscepu in acestu protocolu si se reléga la diet'a prosima ventura. —

Dupa ce inca in siedenti'a de eri secretarii se excusaru, ca 4 membrii deintre densii fiendu si la comisiunea consultatoria nu au potutu fi gata cu compilarea pertractariloru dein I. siedenti'a, asia s'a lesu in siedinti'a de astadi protocolulu celoru done siedenti precedenti s'a coresu si s'a aprobatu.

Apoi comisiunea a asternutu puntuatiunile pentru o lege eleptorale, cu compilarea caror'a — ea fú insarcinata in siedenti'a de eri. —

Incependuse desbaterile despre acestu proieptu adunarea a decisu urmatórele puncte ce ar' poté serví de base la o lege eleptorale mai apta pentru natiunea romana:

Art. I. Dereptulu de alegere are de fundamentu proprietatea de pamentu, venitululu dein comerciulu, industria séu capitalulu, concursulu la militia, scientia, far' nece unu censu. — Asia:

Art. II. Alegutorii suntu toti fii patriei, carii sunt in etate maiorena, precum si cari nu stau suptu vreunu tutoratu, nece in serviciulu altuia, si cari nu au fostu sau nu suntu condamnati cá calcatori de juramentu, seau insielatori, furi, lotrii, u cidietori, eciunari, séu pentru orice alta crima. —

Femeile si strainii nu au dereptu de alegere si nece nu potu fi alesi. —

Se cere in se cá alegutoriulu se aiba celu pucinu un'a dein urmatoriele calitati:

Proprietate in pamentu seau case, fora nece unu respeptu la pretiulu atarei proprietati;

Meseria, negutiatoria séu fabrica propria;

Venitu anualu de 50 fl. v. a. din vreunu capitalu propriu ;

Fora respektu la venitu : preotii , seau adeca toti membrii clerului fora destinctiune de religiune, doctorii de ori ce facultate , oficialii de statu si dela municipalitati, advocatii, direptorii de institute , profesorii , membrii vreunei societati academice , apotecarii, inginerii, geometrii, notarii publici si comunali, invetiatori comunali si cantaretii (leptorii). —

Art. III. Toti alegatorii trecuti de ani 24 potu fi alesi fora conditiune de a avé locuintia desfta in respektivulu cercu de alegere. —

Art. IV. Alegerele suntu directe. —

Voturile se numera. — Alegerea prein aclamatiune e strinsu oprita, prein urmare e nula. —

Art. V. Déca dein verificarea alegerei s'ar' adevéri, ca aceeași s'ar' fi facutu prein coruptiune de ori ce natura, cei vinovati se fia pedepsiti dupa tóta rigorea legiloru, si atare alegere va fi nula.

Art. VI. Deputatii , avendu instruptiune , voru póte fi rechiamati indata ce iurediptiunea respektiva se va convinge, ca nu mai posedu si nu mai merita increderea publica. —

In cursulu discusiuniloru despre acesti articlii de o forma de lege eleptorala , D. Augustinu Popu, protopopu in Alba-Iulia a propusu cá se se priimésca sencplimente legea eleptorale votata de diet'a transilvana in a. 1848. —

Adunarea a decisu cu tóta seriositatea, ca natiunea romana nu póte se priimésca aceea lege eleptorale dein a. 1848; pentruca

a) natiunea romana dein Transilvania in adunanti'a s'a generale dein 3./15. Maiu 1848 in Blasiu carea s'a deschisu in forma legale prein comisarii regesci guberniali, s'a prochiamatu pre sene de „Natiune de sene statatoria , si de o parte intregitoria a Transilvaniei pre bas'a libertatiei consitutiunali si egalei indreptatiri,“ si asia a pretensu, cá „se nu se faca nemica de noi fora de noi,“ ci diet'a transilvana totusi a respinsu acésta drepta cerere a natiunei romane, si nu o a suferitu ca se lía parte in dieta alaturea cu celelalte natiuni conlocuitórie ; asia aceea lege precum si celea inainte de a. 1848 suntu facute totu de noi fora noi ;

b) Acea lege eleptorale, despre care e vorb'a, s'a decretatu sau mai multu precipitatu prein celu mai cumplitu terorismu, carele ori si unde infrange valórea oricarei legi. —

c) Pentruca de si Maiestatea Sa Imperatulu de atunci, si marele principe alu Transilvaniei Ferdinandu I. in torentulu si sgomotulu eveniminteloru de atunci a santiunatu aceea lege, totusi nu s'a publicatu nece odata si legea nepublicata nu obléga. —

d) Pentruca chiaru diet'a transilvana dein 1848 a decretatu aceea lege nu cá definitiva ci numai cá provisoriatu si numai pe casulu pana se apuce a trece cu ajutoriulu ei la Ungaria, ér' apoi ea insasi oa delaturatu cu totulu. —

e) Pentruca Maiestatea Sa Imperatulu de acnu si Mare Principe alu Transilvaniei, prein autografulu seu dein 21 Decembre 1860 catra presedentele provisoriu alu cancelariei aulice transilvane, demanda in termini respicati, cá se midilocésca in Alba-Iulia o conferentia de barbati dein diferitele natiunalitati, confesiuni si ranguri spre a prepará propusetiuni pentru defigerea si organizarea dietei, a carei competentia se se tiena intre marginele diplomei dein 20. Octombre 1860 apoi intre acestea margini legea eleptorale provisoriatu dein 1848 facuta numa pe unu casu speciale respicatu in aceeași lege , nu póte avé nece de cum locu, pentruca de l'aru' poté avé, atunci sar' fi potutu luá de valida in autografulu memoratu, ceea ce inse nu s'a templatu.

f) In fine, pentruca a priimí legea eleptorale dein a. 1848 ar' insemná, a ignorá cu totulu autonomi'a Transilvaniei, si a calcá in petióre diplom'a dein 20. Octombre 1860. —

Deci manecandu deia tóte acestea temeieri, natiunea romana nu póte primí, ba nece nui este iertatu a recunósce valórea legi eleptorali dein 1848.

Cu tóte acestea, adunarea natiunale romana nu cugeta nice decum, cá prein mai susu memoratele punctuatiuni de o forma de lege eleptorale, se prejudee nece catu mai pucinu competentiei unei potestati legelative constitutiunali ; si scopulu adunarei este cá se arate cam dupace principiuri ar' volí natiunea romana a se face si santiuná pe cale curatu constitutiunale o lege eleptorale ce se coresponda tuturoru intereselor ce au locuitorii acestei tieri si in specie natiunea romana.

Dupa acestea in urm'a propunerei dein partea presidentelui A. barone de Șaguna, adunarea a conchisu cá : barbati romani cari suntu chiamati de Imperatulu la conferenti'a remnicolara dein Alba-Iulia, fii ai natiunei fiendu, se se tiena strinsu de conchisele acestei adunari natiunali, si déca ei séu dein

interesu privatu seau dein ori ce alta cauza sar' abate dela acestea concluse, atuncia faptele loru se dechiara anticipalmente de nula si nevalide pentru natiunea romana —

Totu la propunerea aceluiasi presidente, adunarea dechiara, ca ea cu acestea punctuatiuni de lege electorale nu voiesce alta, decatu a deschide calea cea dorita de tota natiunea romana pentru multumirea reale si inteleptuale a patriei, pentru realizarea dreptelor pretensiuni ale romaniloru ca natiune pentru ajungerea buneii intielegeri intre natiunile si patriei, deci natiunea romana dechiara ca se tiene de credenti'a manifestata de atatea ori catra Imperatulu si mare principe alu Transilvaniei, si de credenti'a inascuta si sigilata cu juramentu catra sangele si nationalitatea sa, precumu si a dá uitarei eterne si a nu face imputatiuni nemenui pentru credenti'a sa politica de pana acuma; acésta inse o dechiara cu aceea sperantia, ca celealte natiuni voru imbratiusiá cu asemenea amicire si infratire pre natiunea romana, si cumca neme deintre celealte natiuni asemenea nu va face imputatiuni barbatiloru romani pentru credenti'a loru politica de pana acuma; ci cu totii cá fi de una si aceiasi patria vomu conclucrá la desvoltarea benelui comunu pe calea constitutiunale si pre bas'a egalitateri, fratietateri si libertateri natiunali. — Acésta e unic'a cale ce duce la adeverat'a si perfect'a infratire cu celealte natiuni conlocuitorie, si la prosperarea si fericierea tuturoru. —

Aminu.

In urma, adunarea in consecuentia cu conclusulu dein I. siedintia de a dá archipastoriloru sei romani barbati permanenti, caroru se fia ulteriormente concediuta caus'a natiunale si confesiunale romana — s'a dechiaratu pentru numirea de atari barbati.

Acésta denumire inse s'a lasatu pentru siedinti'a urmatória, si siedinti'a de astadi, flendu tempulu inaintatu la 4 óre dupa amiadiedi, s'a incheiétu defigunduse deschiderea siedintiei de mane pre 9 óre antemeridiane.

Siedinti'a IV. din 4./16. Ianuarie 1861.

Sub presidiulu ordinariu.

Fiindu terminulu defiptu pe 9 óre pentru deschiderea siedintiei de astadi secretarii n'au pututu indata la inceputulu siedintiei presentá compilaria

pertractariloru din siedinti'a precedente, asia pentru castigarea tempului s'a luatu la ordinea dilei unu memoriale de dto. Sibiu 4./16. Ianuarie 1861 care s'a acludatu aici sub A.

Acestu memoriale e subscrisu de 27 membrii ai adunarei si cuprinde 8 puncte destinate nu pentru a se desbate si decide in aceasta siedintia, ci numai spre a se transpune la comisiunea permanente, care in urm'a conclusului de ieri e a se denumi astadi si e postita prin acelu memoriale a lucrá dupa cuprinsulu aceluiasi si in conformitate cu vointi'a membriloru cari lau subscrisu.

Acestu memoriale s'a cetitu in faci'a adunarei si de si membrii suscrisi in acela nu cerura pertractarea formale a punctelor respicate acolo, totusi adunarea patrinsa de marea insemnatate a punctulu 4 sunatoriu despre averile in capitaluri, si in muntii fosteloru doue regimente romanesci de frontiera si miscata de compatimire pentru starea si conditiunea locuitoriloru din acelési si in legatura cu acésta cauza atatu de momentósa considerandu si caus'a cea atatu de famosa si trista totu odata a locuitoriloru din muntii apuseni ai Transilvaniei, — adunarea se dechiara a luá acestea doue cause in cea mai simpatica consideratiune si recomanda respectiviloru initianti a aterne la comisiunea permanenta o genuina descriere a gravamineloru de natur'a acésta, si a observá intru tóte o solidaritate perfecta, singur'a calea ce duce la revindicarea abuseroru ce s'au facutu si se mai facu inca cu drepturile reali ale locuitoriloru din tienutele memorate.

La punctulu 6 din acelu memoriale, observandu unu membru din adunare, ca astadi e de cea mai urgenta si suprema necesitate redicarea unei facultati iuridice romane, — adunarea a simpatisatu in gradulu supremu cu acésta observare.

De altuminterea tóte punctele din memorialulu mai susu atinsu adunarea le concrede comisiunei denominande. —

Dupa acestea dechiaranduse secretarii ca sunt gata cu compilarea protocóleloru din siedinti'a de ieri, s'au cetitu, s'au coresu si s'au aprobatu.

Adunarea au pasitu apoi la alegerea membriloru comisiunei permanente, propuse in siedinti'a de ieri si aclamenduse de presiedinti ai acestei comisiuni ambi DD. archipastori romani, mitropolitulu Ales. Sterca Siulutiu si episcopulu Andreiu baron de Sia-

guna s'a denumitu de membrii urmatorii Domni:

Ioane Aldulianu, c. r. consil. de apelatiune.

Iacobu Bologa, c. r. consil. de apelatiune.

Ilie Macelariu, c. r. cons. la trib. prov.

Pavelu Vasiciu, c. r. cons. de scóle.

Antoniu VestemEANU, protopopu.

Ioane Pinciu, notariu.

Georgiu Baritiu.

Ioane Puscariu, c. r. pretoru.

Ioane Axente Severu.

Mateiu Nicola, c. r. notariu.

Dr. Ioane Ratiu, avocat.

Dumitru Moldovanu, c. r. consiliariu.

Georgiu Domzsa, c. r. cons.

Spiridonu Fetti, c. r. adjunctu.

Dr. Iosifu Hodosiu, avocat.

Ioane Alexi, episcopu.

Alesandru Boletielu.

Alesandru Lazaru, c. r. cons.

Cu acéste s'a incheiétu sidenti'a la 12 óre de amédiu. —

D-lu presiedinte arhiepiscopulu Alesandru Sterca Siolntiu au tienutu o cuventare, in carea a multiamitu adunarei, ca amduatu parte cu atat'a interesu la pertractarile sidentieloru si a recomandatu tuturor membriloru, cá mergundu acasa se incredintie die pe toti cumca romanii sunt ómenii cei mai paciuti, si n'au nici unu cugetu dusimanosu in contra cuiva. —

Cu acestea au dechiaratu adunarea nationala incheiata pentru acumu.

D-lu presiedinte episcopulu Andreiu baronu de Siaguna inca au tienutu o cuventare, in care au recomandatu romanitoru tari'a de caracteru si barbati'a ne'nfranta, ca daca romanulu vá petá caracterulu seu nationalu romanu, atunci romanulu nu mai e romanu.“

In urma D-lu prepositu dela Lugosiu Stefanu Moldovanu sau adresatu catra D-nii archipastori cu o cuventare plina de pietate, in care ambiloru archipastori au multiamitu in uumele adunarei pentru prudentia si intielepciunea cu care au condusu adunarea.

Ambii archipastori au esitu din sala intre cele mai cordiali si mai entusiastice vivate.

Intru etern'a memoria a acestui actu nationalu s'au subscrisu protocolulu intru totu cuprinsulu lui

de presiedinti secretari, si de toti membrii adunarei.

Urméza cubscriptionile a una suta si mai bine de deputati nationali, ale caroru nume se voru vedé in brosiur'a care se tipareste deosebi cu actele congresului.

Bineventare menita contelui s. com. Haler la visitarea Beiusiului

in 7. Ianuarie 1861.

Poporulu romanu din comitatulu Bihorului au primitu cu bucuria denumirea Mariei vóstre de conte supremu, caci au intielesu ca i vorbiti limb'a si i cunósceti sentiemintele. —

Radiemati pe acésta impregiurare favorítore ne folosimu dara si noi, marite Domnule, de dreptulu nostru de a'ti dice unu „bine ai venit“ in limb'a nóstra; caci déca Dumnedieu ne asculta pe noi in santa casa s'a, in beserica, in acést'a limba, credemu ca vomu fi si trebue se fimu ascultati si de supusii lui, de ómenii moritori.

Intieleginti'a romana din provinci'a Beusiana, grabesce, marite Domnule a te salutá si fericítá cu semnele de onóre in giurulu seu, si se bucura fórté, ca are ocaziune asia de buna a si descoperi sentiemintele sale.

Nu póte se se bucare nimeu mai tare de o constitutiune drépta, de catu acela carele a fostu totudeuna apasatu.

Nimene n'are dara cauza se fericiteze mai ferbinte constitutiunea de catu romanulu; caci prio constitutionalismu noi intielegemu asemenea — egala — indreptatire a tuturor compatriotiloru; apoi acésta nu sufere, cá unulu se fia subordinatu altuia, ci toti in tóte coordinati, si cu totii numai legiloru subordinati. Acestu principiu santu intr'o patria poliglota cá a nóstra se intielege si despre nationalitati, caci dompirea fisica seu morale a unei asupra alteia a fostu si este numai actulu istoriei, insa nu dreptulu naturei.

Marite Domnule! noi suntemu ómeni sinceri, sinceritatea are locuinti'a sa in adenculu animei; decumva dara pe lunga sentiemintete nóstre de bucuria ne aratamu si convingerea nóstra, fia-ne ier-

tatu a ne descoperi si dorintiele si dorerile nóstre
faia cu bucuri'a constitutiunii capetate.

Poporul romanu in comitatulu Bihorului in
numaru de 220,000, — in urmare mai mare decatu
tóta natiunea sassca din Ardealu — faia cu in-
templamintele mai de aprópe a le comitatului — sen-
tiesce numai dorere.

Elu nu este reprezentatu din destulu nici in
comitetulu, nici in personalulu magistratului comi-
tatense; din acésta impregiurare nefericita se na-
sce dorerea nemarginita, ca este, si va fi apesatu
in dreptulu folosintiei limbei sale, atunci candu tóta
lumea culta recunósce c unu poporu, o natiune
numai in limb'a sa propria se pte cultivă si gu-
bern sanetosu.

Decumva, Domnule! aceste n'ar avé locu la
o ocaziune unde scopulu este descoperirea bucuriei
si a onrei, irta-ne! caci spuseramu, ca noi sun-
temu ómeni sinceri si sinceritatea aduce cu sine
că se nu inielamu pe nime numai cu curteniri
simple.

Déca noi ne amu spusu convingerea, ne amu
deslegatu unu greomentu ce jacea pe anim'a n-
stra; M. Vstra aveti dreptu primariu de a ve ca-
stig date sigure si informatiune despre starea ac-
tuale a lucrurilor, noi dara ne amu implenitu da-
torinti'a.

Dreptu aceea noi cu umilinti'a rogamu pe M.
Vstra! ca la ocaziuni bine venite se ve folositi de
aceste descoperiri ale nóstre; si se ve convingeti,
ca poporul romanu este paciuitu; iubesc drepta-
tea, libertatea, patri'a sa, si constitutiunea; — iu-
besce pe fratii sei in acea mesura, incatu este iu-
bitu de ei; mai incolo ca romanii nu sunt reactiu-
nari, nici n'au partide, caci ei toti sunt pe lunga
interesulu comunu, afara de unii renegati, cari tot-
deauna nau venatu interese particulare.

Noi ne recomandamu gratiseloru afecturi ale
M. Vstre si dorimu se traiésca patri'a! se traiésca
popórele ei! se traiesci M. Ta!

(Cu „Maria Ta“ se titulza numai suveranii. R.)

Adunarei natiionali dein Sibiu.

Frumosu, frumosu e Dmne candu filii de unu sange
S'aduna se'si croisca mai dulce venitoriu,

Se blasteme cu lacrimi pe celu ce io mai frange
In vatr'a loru strabuna, scaldata 'n lacrimiori!
Precepn acumu romanii pecatulu stramosiescu,
Si adi cu-o 'nsufletire s'aduna, se 'nfratiescu.

Romani batuti de sorte! acumu vedeti voi bene,
Acumu sentiti veninulu de seculi inghititu;
Dar' este lecuire, ca n'a decursu in vene,
Ci-a statu c ghiemu in ventre, si nu s'a mai latitu
Se pira de elu inse aceli ce ni l'au datu,
Ca noi acumu, Dmne! de-odata amu scapatu.

De astadi inainte in pieptulu nostru bate
O anema si-unu sange, unu sufletu si-unu amoru,
Si cen' ne mai pandesce in ngra greutate,
Va plange-o' tata, plange viéti'a s'a de doru!
De ómeni, chiaru de fre, de toi s'a urgisi,
Unu monstru ce mai ambla de nou a tirani.

Poprale strivite de cnute, iatagane,
O anema si-unu cugetu mai pte-a le scapă;
Cuventulu loru e forte, si' portile tirane
Ori au a se deschide, su canta a crep.
Romanii acumu cu totii isi dau alu loru cuventu,
Cuventulu de unire pan' tocma la mormentu.

Strivita romanime! Acésta d martia
Cu litere de auru in anemati s'o scrii;
Perivoru de acumu toti tristii nuori de ghiacia,
Ce ne-au recitu viati'a dein mosi pana la fii.
Se bucline romanulu cu gur'a de balauru
Dein seculu in seculi acésta d de auru!

Romaniloru dein unghiuri, pe ori si unde 'n lume!
Noi astadi ve intendemu unu dulce sarutatu,
Se sciti, ca si romanii voliescu se aiba unu nume
Pe acestu pamentu, ce-unu tata la toti ni l'a donatu
O frati! o frati de sange! pucinu scimu saluta:
Dar' anim'a vorbesce si candu nu sci sbier
Sibiu Ianuariu 1860.

Ar. T. Densusianu.

Următoarele contribuiuri caractistoare de unu zelu
esemplariu mai vertosu alu junimei studise ni se
tramise pe lunga următoarea comitiva:

Blasiu in 27. Decembre 1860.

D. Red.! Amu onóre ati acclude aci etc. r'
suma de 160 fl. 15 cr. v. a. adeca: O suta siescdieci

fiorini si 15 cruceri valuta austriaca o constituiescu contribuiriile marinimosiloru nostrii barbati in favoarea fondului Gazetei noastre nationale, dicu a aceluor barbati bravi, cari nu lasa se treca nece o ocaziune fora de a-si manifestá sentiulu loru celu nobilu prein sacrificii aduse pre altariulu prosperitatiei nationale. —

Dar' nu pociu se nu amenteseu D-le Redactoriu! bucurita; ce mi petrunse anem'a, vediendu ca tenerimea nostra dein unele clase gimnasiale, dein indemnulu seu propriu, pre lunga tota meseritatea sa, carea e de comunu cunoscuta, se grabi si ea a-si aduce denariulu seu la fondulu creatu pentru prosperarea organului nostru, carele acum mai bene de doue deceniuri, nia fostu conducatoriulu si luminatoriulu nostru preintre valurile vietiei noastre nationale.

Semnu invederatu acesta, ca tenerimea nostra nutresce de pre acum sentiulu nobilu de a contribuiri spre scopuri publice, si ne face se speramu, ca deintrinsa se va forma o generatiune sanctosa, carea va sei totudeauna se faca distingere intre egoismu si intre interesu publicu, cu unu cuventu se va sei interesa de aceea ce prein poteri unite de si mai mici — pote face pre o natiune fericita si respectata si de lumea cea culta.

I. V. Rusu.

Fondulu Gazetei Transilvaniei.

(Urmare din Nr. trecut.)

Blasiu in 27. Decembre 1860.

	fl. cr.v.a.
17. Dorotheu Zimbulia, c. r. cancelistu	2 —
18. Ioane Antoneli, profesoriu gimnasiale	1 —
19. Alimpiu Blasianu, prof. gimnasiale	1 80
20. Ioane Moldoveanu, prof. gimnasiale	1 —
21. I. V. R., prof.	1 80
22. Alesandru Micu, prof gimnasiale	3 —
23. Gedeonu Blasianu, prof. de teologia	3 —
24. Aarone Boeriu, prof. gimnasiale	5 —
25. Basiliu Popescu, prof. gimnasiale	2 —
26. I. S. S.	1 —
27. Simeone P. Mateiu, cancelistu metrop.	2 —

28. Alesandru Neagoe	2 —
29. Ioane Keresztes, judele orasiului	1 —
30. Petru Grama, ospetariu	3 —
31. Ioane Campianu, cetatianu	1 —
32. Niculae Tipografu, cetatianu	1 —
33. Alesiu Popovicu cetatianu	1 —
34. Sofanu Ioane Dutiu, cetatianu	1 —
35. Georgiu Grama, junior cetatianu	1 —
36. Michaelae Grama, macelariu	1 —
37. Teodoru fratila proprietariu in Sancelu	2 —
38. Sofanu Georgiu, cetatianu	50
39. Sebastianu Barbolovicu, cive	— 20
40. Iosefu Maafi, prof. in 1 cl. normal.	— 10
41. Michaelae Czuperkovits, studente in a V; clase gimnasiale	1 —
42. D. Constantinu Nemesiu, parochu g- cath. in Hosuseu	— 50

Suma totale 127 10

Tinerimea studiósá din clasa VI in Blasiu.

	fl. cr. v.a.
1. Alesandru Butnariu	— 50
2. Augustu Horsia	— 20
3. Ermocrate Tomasiescu	1 —
4. Eronimu Bozacu	— 50
5. Georgiu Danile	— 20
6. Georgiu Suciú	— 20
7. Georgiu Birlea	— 60
8. Ioane Pantea	— 20
9. Isidoru Chetianu	— 50
10. Ioane Sabadusiu	— 10
11. Iosifu Socolu	— 10
12. Leo Maximovicz	1 —
13. Epaminonda Bucescu	1 —
14. Nicolau Popu	— 20
15. Petru Popu	— 20
16. Simeone Micu	— 20
17. Simeone Marcu	— 10
18. Teodoru Dombraua	— 50
19. Michaelae Stresianu	— 20
Summa	7 50

Redactoru respundietoru
Iacobu Muresianu.

Editiunea: in tipografi'a lui
Ioanne Gött.